

На основу члана 121 Статута Факултета ветеринарске медицине, Универзитета у Београду, и чланова 33-47 Закона о добробити животиња (Сл. гласник РС, 41/2009), као и Правилника о условима за упис у регистар за огледе на животињама и садржини и начину вођења тог регистра, програму обуке о добробити огледних животиња, обрасцу захтева за одобрење спровођења огледа на животињама, начину неге, поступања и лишавања живота огледних животиња, као и о садржини и начину вођења евиденције о држању, репродукцији, промету, односно спровођењу огледа на животињама (Сл. гласник РС, 39/10), Наставно-научно веће Факултета ветеринарске медицине, Универзитета у Београду, на 166. седници одржаној 23. марта 2016. године, донело је:

ПРАВИЛНИК О РАДУ СА ЖИВОТИЊАМА КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ У ПРОЈЕКТИМА/ПРОЦЕДУРАМА НА ФАКУЛТЕТУ ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Опште одредбе

Члан 1.

Овим се Правилником ближе одређује услови којих мора да се придржавају корисници животиња смештених на Факултету ветеринарске медицине Универзитета у Београду (у даљем тексту: Факултет), као и запослени на Факултету који користе животиње смештене у другим научним, наставним или производним институцијама које немају своје институционалне етичке комисије, а који се обраћају Етичкој комисији (ЕК) Факултета за мишљење о етичности извођења пројекта.

Члан 2.

Циљ овог Правилника је да се допринесе побољшању рада са животињама у правцу унапређења њихове добробити, квалитета резултата који проистичу из коришћења животиња у пројектима/процедурама, као и да се повећа одговорност корисника животиња према науци, настави, квалитету производа и корисницима резултата.

Члан 3.

Под пројектом/процедуром која се спроводи на животињама на Факултету или другој научној, наставној или производној институцији са којима Факултет има уговор, сматрају се поступци са животињама који се обављају у наставне и научне сврхе, зарад тестирања и ради провере квалитета производа.

Под корисником животиња сматрају се наставници, сарадници, истраживачи, докторанди и специјализанти запослени на Факултету, који пројекте/процедуре на животињама спроводе на Факултету, као и особе запослене у другим институцијама које планирају да у наставном процесу, истраживањима или тестирањима користе животиње смештене на Факултету или у објектима ван Факултета, а са којима Факултет има склопљен уговор о сарадњи.

Огледи на животињама у образовне сврхе могу се спроводити само ако не проузрокују непотребну бол, патњу, страх, стрес, повреду или смрт животиња.

На Факултету на основним студијама дозвољено је обављати вежбе којима се не нарушава живот и добробит, односно физичка, психичка и генетичка целовитост животиња.

Места на којима могу да се држе животиње које се користе у пројектима/процедурама на Факултету

Члан 4.

Објекти за држање огледних животиња се према процени ризика и ризичној групи микроорганизама која се испитује, сврставају у објекте нивоа 1, 2, 3 и 4 биолошке безбедности.

Корисник је дужан да животиње које ће користити у реализацији пројекта/процедуре држи само у смештајним објектима/просторијама које су регистроване код министарства надлежног за послове ветеринарства (Министарство). Решење је истакнуто на сајту Факултету.

Пре усељавања животиња у смештајне објекте и започињања огледа, корисник је дужан да обезбеди писмено одобрење/сагласност шефа катедре на којој ће се пројекат/процедура на животињама реализовати и декана Факултета. Образац одобрења налази се на сајту Факултета (прилог 1).

Услови за реализацију пројекта/процедуре на животињама на Факултету

Члан 5.

Пројекте/процедуре за рад са животињама на Факултету могу да реализују корисници који поседују:

- потврду о завршеној обуци за рад са огледним животињама у складу са чланом 16 Правилника о условима за упис у регистар за огледе на животињама и садржини и начину вођења тог регистра, програму обуке о добробити огледних животиња, обрасцу захтева за одобрење спровођења огледа на животињама, начину неге, поступања и лишавања живота огледних животиња, као и о садржини и начину вођења евиденције о држању, репродукцији, промету, односно спровођењу огледа на животињама (Сл. гласник РС, 39/10);
- Решење о одобрењу пројекта/процедуре за рад са животињама издато од стране Министарства;
- сагласност шефа катедре и декана Факултета из члана 4 овог Правилника;
- потврду о пореклу набавке животиња од регистрованих узгајивача и добављача.

Начин стицања Решења о одобрењу пројекта/процедуре за рад са животињама на Факултету

Члан 6.

Корисник који планира да реализује пројекат/процедуру на животињама дужан је да намеру коришћења животиња благовремено пријави Етичкој комисији (ЕК) Факултета, користећи Образац за пријаву почетка пројекта/процедура на животињама на Факултету, који је истакнут на сајту Факултета (прилог 2), како би на време добио Решење о одобрењу за рад са животињама од Министарства

Члан 7.

У поступку планирања, пријаве и реализације пројекта/процедуре за рад са животињама на Факултету, корисник је дужан да поштује „ЗР“ правило рада са животињама (принцип „замене“, принцип „смањења“, принцип „усавршавања“).

Члан 8.

У поступку пријаве пројекта/процедуре за рад са животињама, корисник је дужан да јасно образложи:

- сврху пројекта/процедуре на животињама,
- циљеве и исходе пројекта/процедуре (наставне, научне, примењене, конвенционалне),
- разлоге коришћења животиња, посебне врсте, расе, соја и линије животиња,
- број животиња,

- поступке са животињама,
- претпостављену инвазивност поступака за животиње и
- статистичке поступке анализе резултата.

Корисник који планира да реализује пројекат/процедуру на животињама дужан је да попуни обрасце који су истакнути на сајту Факултета и налазе се у прилогу 3, а који се односе на означавање сврхе огледа, затим супстанци које су коришћене у огледима чија је сврха заштита људи, животиња и животне средине у токсиколошким или другим проценама сигурности, као и обољења и поремећаје здравственог стања која се односе на пројекат/процедуру.

Члан 9.

ЕК процењује етичност пројеката/процедура на животињама:

- који се реализују на Факултету и
- оних које корисници запослени на Факултету реализују у другим научним, наставним или производним институцијама, а које немају своје институционалне етичке комисије.

Корисници животиња запослени на Факултету који пројекте/процедуре реализују у другим институцијама, а које немају своје етичке комисије, дужни су да:

- прибаве дозволу/сагласност одговорног лица те институције,
- пројекат/процедуру за рад са животињама пријаве ЕК Факултета поштујући идентичан протокол као и корисници који пројекте реализују на Факултету.

ЕК Факултета пријаве пројеката/процедура, који су етички прихватљиви, прослеђује Министарству, које издаје Решење о одобрењу за реализацију пројекта/процедуре.

Члан 10.

Корисник животиња је дужан да Решење о одобрењу чува у пројектној документацији, и у случају републичког инспекцијског надзора и надзора који спроводи особа задужена за добробит и здравствену заштиту животиња и председник ЕК на Факултету, исту пружи на увид.

Корисник животиња је дужан да Решење о одобрењу за реализацију пројекта/процедуре приложи као пројектну/процедуралну документацију и у следећим случајевима:

- пријаве докторске дисертације Наставно-научном већу Факултета и Универзитету у Београду,
- пријаве специјалистичког рада Наставно-научном већу Факултета,
- посебног захтева уредника или рецензента националног или међународног часописа, организатора националног или међународног скупа и уредника или рецензента материјала који ће бити публикован у штампаном или електронском облику са националног или међународног скупа.

Начин реализације пројеката/процедура на животињама

Члан 11.

Корисник је дужан да пре усељавања, смештајни објекат правилно припреми за пријем животиња, да води рачуна о његовом исправном техничком, безбедносном и хигијенском стању и таквог да га остави по завршетку пројекта/процедура са животињама, како би га други корисници могли користити.

Корисник је дужан да:

- пре почетка пројекта/процедуре животиње претходно аклиматизује сходно врсти;
- обележи просторију у којој је сместио животиње тако што ће на улазу у просторију на видном месту изнети податке који садрже следеће: име, презиме и звање корисника, врсту третмана/поступка који ће се спроводити на животињама, број решења, врсту, расу или сој животиња које се налазе у смештајној јединици, њихов укупан број, дужину трајања пројекта/процедуре, односно датуме усељавања и пражњења смештајног објекта, као и податке за контакт;

- обележи примарне смештајне јединице за животиње, односно кавезе, кутије или боксеве тако што ће на видном месту, не ометајући видљивост и функционалност, истаћи личне податке, врсту, расу, сој, пол и број животиња у примарној смештајној јединици, врсту третмана/поступка и дужину боравка животиња у примарним смештајним јединицама;
- лицу задуженом за добробит животиња на Факултету омогући свакодневни надзор над животињама;
- уредно води евиденцију о дневним третманима који се спроводе на животињама, као и о другим запажањима;
- прекине пројекат/процедуру на животињама:
 - према плану пројекта/процедуре,
 - у случају грешке у спровођењу пројекта/процедуре и
 - услед патње животиња;
- извести особу задужену за добробит животиња о завршетку пројекта/процедуре на животињама, попуњавањем и предајом Обрасца о одјави пројекта/процедуре на животињама, истакнутог на сајту Факултета (прилог 4), путем електронске поште и у писаном облику у четири примерка;
- лешеве угинулих и еутаназираних животиња одложи на нешкодљив начин и омогући њихово складиштење на Катедри за патолошку морфологију Факултета и обезбеди потписан Образац потврде о предаји лешева угинулих и еутаназираних животиња у току реализације пројекта/процедуре на животињама на Факултету, који се налази на сајту Факултета (прилог 5);
- на нешкодљив начин уклони други биолошки и хемијски отпад;
- обави ретроспективну анализу пројекта/поступка по мишљењу/налогу Министарства, или особе задужене за добробит животиња на Факултету.

Забране

Члан 12.

На Факултету није дозвољено узгајати ради репродукције животиње које ће бити коришћене у сврху реализације пројекта/процедуре, осим у случају када су репродукција и узгој животиња предмет огледа или тестирања.

На Факултету могу се реализовати пројекти/процедуре на животињама првог и другог степена биолошке безбедности уз дозволу посебно формиране комисије која процењује степен биолошке безбедности предложеног пројекта/процедуре.

На Факултету није дозвољено реализовати пројекте/процедуре на животињама трећег и четвртог степена биолошке безбедности.

Члан 13.

У случају непоштовања процедура прописаних овим правилником, Етичка комисија Факултета може донети одлуку о минимално шестомесечној, а максимално петогодишњој забрани рада корисника са животињама.

Завршне одредбе

Члан 14.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о раду са животињама на Факултету ветеринарске медицине Универзитета у Београду од 22. октобра 2008. године.

Овај Правилник ступа на снагу на дан усвајања од стране Наставно-научног већа Факултета.

Председник Наставно-научног већа

Декан

Проф. др Владо Теодоровић

Прилог 1

Сагласност шефа катедре и декана Факултета за реализацију пројеката/процедура на животињама

Сагласан сам да реализује пројекат/процедуру на животињама врсте на Катедри за Факултета ветеринарске медицине.

Катедра.....

Име и презиме шефа Катедре

Потпис шефа Катедре

У Београду,

Декан

Прилог 2

Образац за пријаву почетка пројекта/процедура на животињама на Факултету

Корисник	
Назив пројекта/процедуре	
Број решења за реализацију пројекта/процедуре	
Датум издавања решења	
Врста животиња	
Раса/линија/сој	
Датум усељавања животиња у смештајне јединице	
Место усељавања животиња (катедра)	
Предвиђени датум завршетка огледа	
У Београду,	<hr/> <p>Потпис</p>

Прилог 3

Означити сврху огледа

Биолошка (и медицинска) истраживања фундаменталне природе	
Истраживање, развој и контрола квалитета (укључујући и процену безбедности) производа или средстава за хуману или ветеринарску медицину	
Дијагностика обољења	
Заштита човека, животиња и животне средине токсиколошким и безбедносним производима	
У Београду,	<hr/> Потпис

Означити које су супстанце коришћене у огледима чија је сврха заштита људи, животиња и животне средине у токсиколошким или другим проценама сигурности

Супстанце које су коришћене или су намењене за коришћење углавном у пољопривреди	
Супстанце које су коришћене или су намењене за коришћење углавном у индустрији	
Супстанце које су коришћене или су намењене за коришћење углавном у домаћинству	
Супстанце које су коришћене или су намењене за коришћење као козметичка средства или производи за хигијену	
Супстанце које су коришћене или су намењене за коришћење као адитиви у храни за људску исхрану	
Потенцијални или постојећи ризици од контаминације животне средине	
У Београду,	<hr/> Потпис

Означити на које обољења и поремећаје здравственог стања се односи оглед

Канцер (изузев процене канцерогених ризика)	
Кардиоваскуларна обољења	
Нервна и ментална обољења	
Друга обољења човека и животиња	
У Београду,	<hr/> Потпис

Прилог 4

Образац за одјаву пројекта/процедура на животињама

Корисник	
Назив пројекта/процедуре	
Број решења за реализацију пројекта/процедуре	
Датум издавања решења	
Врста животиња	
Раса/линија/сој	
Датум усељавања животиња у смештајне јединице	
Број усељених животиња	
Датум завршетка огледа	
Број животиња које су преживеле оглед	
Судбина преживелих животиња	
Број жртвованих/еутаназираних животиња	
Број животиња уинулих у току реализације пројекта/процедуре	
Разлог уинућа животиња	
Начин нешкодљивог уклањања животиња	
Број предатих лешева еутаназираних и уинулих животиња	
У Београду,	<hr/> <p>Потпис</p>

Прилог 5

Образац потврде о предаји лешева уинулих и еутаназираних животиња у току реализације пројеката/процедура на животињама на Факултету

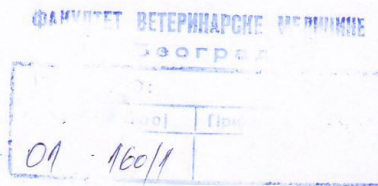
ПОТВРДА

Овим се потврђује да је дана, предао
Катедри за патолошку морфологију Факултета ветеринарске медицине Универзитета у
Београдулеша/лешева животиња врсте,
коришћених у релизацији пројекта/процедура (навести назив пројекта/процедуре)
.....

У Београду,

Потпис лица које је примило лешеве животиња
.....

Универзитет у Београду
Факултет ветеринарске медицине
Београд

ДЕКАНУ

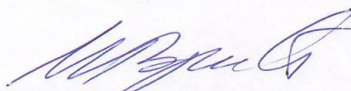
Решењем декана Факултета ветеринарске медицине Универзитета у Београду од 14. 10. 2014. године, именована је Комисија за израду Правилника о раду са животињама у саставу:

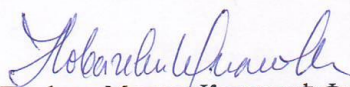
1. проф. др Маријана Вучинић
2. проф. др Милица Ковачевић Филиповић
3. доц. др Владимир Нешић

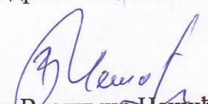
Достављамо Вам Предлог измена и допуна Правилник о раду са животињама које се користе у пројектима/процедурама на Факултету ветеринарске медицине Универзитета у Београду на усвајање Наставно-научном већу.

У Београду, 10. 3. 2016.

Чланови комисије:

Проф. др Маријана Вучинић

Проф. др Милица Ковачевић Филиповић

Доц. др Владимир Нешић